

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА АПТЕЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ
КАФЕДРА ЗАВОДСЬКОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ

Матеріали

III міжнародної науково-практичної конференції

Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference

**ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРИКЛАДНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ У ГАЛУЗІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ
ТЕХНОЛОГІЇ, ПРИСВЯЧЕНА 100-
РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Д. П. САЛА**

***FUNDAMENTAL AND APPLIED RESEARCH IN THE
FIELD OF PHARMACEUTICAL TECHNOLOGY,
DEDICATED TO THE 100TH ANNIVERSARY OF THE
BIRTHDAY OF D. P. SALO***

24 листопада 2023 р.

November 24, 2023

Харків, Україна

Kharkiv, Ukraine

УДК:615.014.2:615.2

Редакційна колегія: проф. Котвіцька А. А., проф. Владимірова І. М., проф. Вишневська Л. І., проф. Рубан О. А., проф. Ковалевська І. В., проф. Семченко К. В., доц. Марченко М. В., доц. Ковальова Т. М., ас. Пономаренко Т.О.

Відповідальні секретарі : проф. Ковалевська І. В., проф. Семченко К. В.

Фундаментальні та прикладні дослідження у галузі фармацевтичної технології: Збірник наукових матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю з Дня народження Д. П. Сала (м. Харків, 24 листопада 2023 р.). Х.: Вид-во НФаУ, 2023.- С. 522 (Серія «Наука»)

Збірник містить матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Фундаментальні та прикладні дослідження у галузі фармацевтичної технології», присвяченої 100-річчю з Дня народження Д. П. Сала.

Розглянуті теоретичні аспекти та перспективи розробки лікарських препаратів, висвітлені напрямки наукової роботи спеціалістів фармацевтичної галузі, що стосуються питань сучасної технології створення лікарських препаратів, контролю їх якості, організаційно-економічних аспектів діяльності фармацевтичних підприємств, маркетингових досліджень сучасного фармацевтичного ринку, фармакологічних досліджень біологічно активних речовин.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників, що займаються питаннями розробки та впровадження сучасних лікарських препаратів.

*Матеріали подаються мовою оригіналу.
За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.*

УДК:615.014.2:615.2

НФаУ, 2023

Вміст суми вільних органічних кислот визначали методом алкаліметричного титрування у перерахунку на яблучну кислоту та абсолютно суху сировину за методикою ДФУ 2.1, монографія «Шипшини плоди^N». Як титрант використовували 0,1 моль/л розчин натрію гідроксиду, як індикатор - 1 % етанольний розчин фенолфталеїну. Титрування вели до появи в піні випробуваного розчину лілово-червоного забарвлення. Вміст аскорбінової кислоти встановлювали спектрофотометричним методом за довжини хвилі 520 нм у перерахунку на абсолютно суху сировину за методикою ДФУ 2.0, т. 3, монографія «Шипшина».

Основні результати. У ході хроматографічних досліджень було використано рухомі фази із різними значеннями полярності, що дозволяє ідентифікувати та розділити органічні кислоти. Кращого поділу та якості зон адсорбції було досягнуто при використанні більш полярної рухомої фази етилацетат – кислота оцтова льодяна – кислота мурашина – вода (100:11:11:25). При дії на хроматограму детектуючого агента протягом декількох секунд поліпшувалася контрастність зон адсорбції. При подальшому нагріванні зони адсорбції кислот ставали блідішими. Аскорбінова кислота, на відміну від вільних органічних кислот, довго зберігала забарвлення. У результаті хроматографічного дослідження у порівнянні зі стандартними зразками органічних кислот за величиною R_f , положенням та забарвленням плям у денному світлі після обробки детектуючим агентом були ідентифіковані аскорбінова ($R_f=0,54$), яблучна ($R_f=0,23$), лимонна ($R_f=0,43$) та щавлева ($R_f=0,17$) кислоти.

В результаті кількісного аналізу встановлено, що вміст суми вільних органічних кислот у траві тимोфіївки лучної дорівнював $3,36 \pm 0,16$ %, вміст аскорбінової кислоти - $43,73 \pm 1,85$ мг/100 г.

Висновки. У траві тимофіївки лучної було ідентифіковано 4 органічних кислот. Встановлено, що вміст органічних кислот у досліджуваній сировині дорівнював $3,36 \pm 0,16$ %, вміст аскорбінової кислоти - $43,73 \pm 1,85$ мг/100 г.

Результати проведеного дослідження можуть бути використані при розробці методів контролю якості на траву тимофіївки лучної та враховані при розробці технології одержання лікарських рослинних засобів на її основі.

АНАЛІЗ АСОТИМЕНТУ ОФТАЛЬМОЛОГІЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ М'ЯКОЇ ФОРМИ ВИПУСКУ

Бреус А.Ю., Глуценко О.М., Полова Ж.М.

**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ,
Україна**

Вступ. У XXI столітті все більше людей стикаються з захворюваннями очей – це очні патології різного походження, що супроводжуються порушенням зорового аналізу та сприйняття. Існує велика різноманітність очних захворювань, особливе місце серед них займають інфекційні. Розробка ефективних і безпечних офтальмологічних лікарських засобів є перспективним завданням для

фармацевтичного ринку, а вдосконалення основ для очних мазей – актуальним науковим напрямком.

Мета роботи. Метою цієї роботи є дослідження аналізу асортименту м'яких лікарських форм, які застосовуються в офтальмології, зареєстрованих на фармацевтичному ринку.

Матеріали та методи. Для дослідження використовувались дані Державного реєстру лікарських засобів, стаття ДФУ 2 видання «Очні лікарські засоби», порівнювалися та оброблялися дані літературних джерел.

Результати. При проведенні дослідження, очні інфекції – це група очних захворювань, що викликаються різними мікроорганізмами, а саме вірусами, грибами, бактеріями та рідше найпростішими. Найбільш поширеними інфекційними офтальмологічними захворюваннями є кон'юктивіт, ячмінь та блефарит. За даними Державної служби статистики України, у 2022 році в Україні було зареєстровано 1,2 млн випадків кон'юктивіту. Сучасним лікарським засобам для лікування інфекційних захворювань характерні протизапальні, антибактеріальні та противірусні властивості.

Офтальмологічний ринок представлений різними формами препаратів, основними з яких є: очні краплі, мазі та гелі. За визначенням ДФУ, очні м'які лікарські засоби – однорідні мазі, креми або гелі, призначені для нанесення на кон'юнктиву, що містять одну або декілька діючих речовин, розчинених або диспергованих в підходящій основі, яка не повинна подразнювати кон'юнктиву. Основним компонентом мазі, що визначає її масу є мазева основа. За вимогами статті «Очні лікарські засоби» ДФУ, стандарту «Вимоги до виготовлення стерильних та асептичних лікарських засобів в умовах аптек», в якості стерильної мазевої основи використовують 10 частин ланоліну безводного і 90 частин вазеліну, що не містить відновлювальних властивостей.

Перший етап роботи – аналіз асортименту офтальмологічних лікарських засобів на фармацевтичному ринку України. Станом на 01.10.2023 рік в Державному реєстрі лікарських засобів зареєстровано 21 торгове найменування лікарських засобів м'якої форми випуску, з яких 76% виробляються у вигляді мазей, а 24% – гелів.

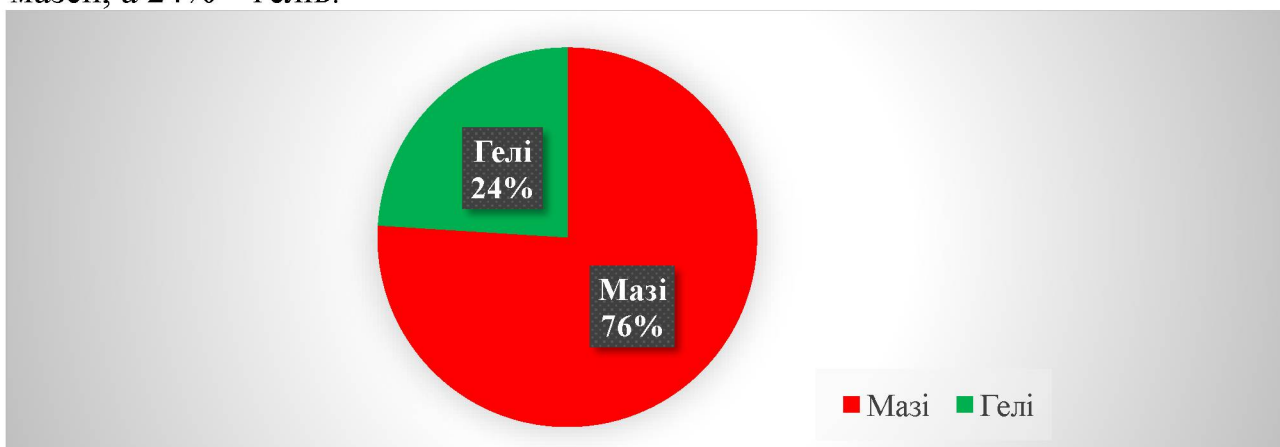

Рис.1. Дослідження асортименту офтальмологічних лікарських засобів за формою випуску.

Наступна стадія – аналіз складу лікарських засобів м'якої форми випуску. За результатами проведеного дослідження встановлено, що офтальмологічні лікарські засоби виготовляються на гідрофільних, гідрофобних та емульсійних мазевих основах, серед яких переважають гідрофобні – 57%, гідрофільні займають – 24%, найменше припадає виробництво лікарських засобів на емульсійних основах – 19%.

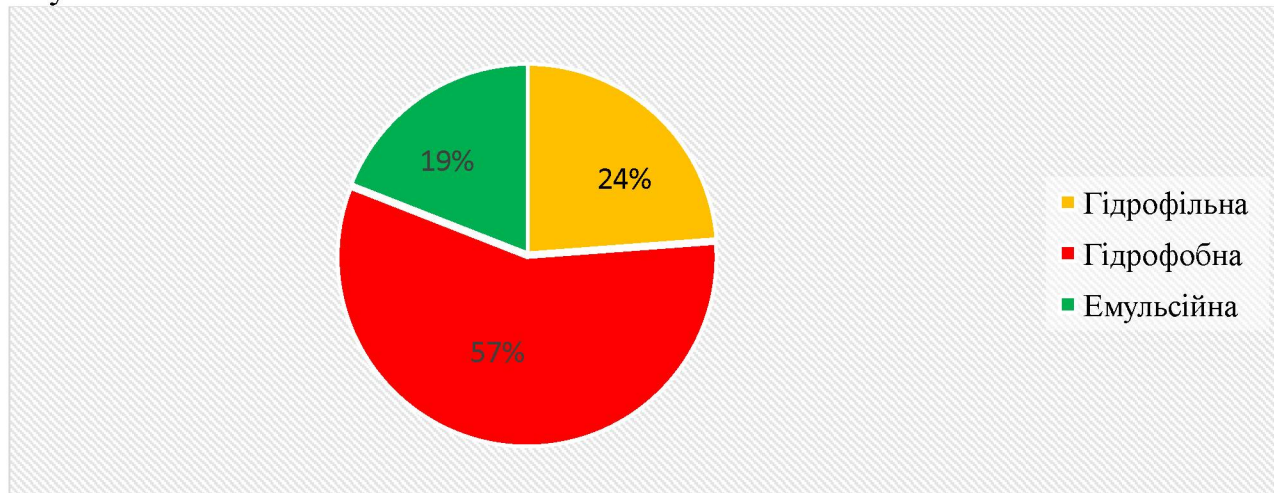

Рис.2. Аналіз складу офтальмологічних лікарських засобів м'якої форми випуску.

Висновки. Проведено аналіз асортименту офтальмологічних лікарських засобів, встановлено, що на фармацевтичному ринку представлено 21 торгове найменування лікарських засобів м'якої форми випуску. Доведено що серед асортименту домінують мазі – 76%, які виробляються на гідрофобних основах – 57%. Тому актуальним науковим напрямком залишається розробка нових офтальмологічних лікарських засобів м'якої форми випуску.

ВИВЧЕННЯ НАПРЯМІВ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО ІМІДЖУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ КОМПАНІЇ

Брусленко А. М., Бабічева Г. С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Функціонування вітчизняних фармацевтичних підприємств в умовах ринкової економіки обумовлює необхідність адаптованого управління, розробку та виробництво лікарських засобів, які задовольняють потреби населення і водночас сприяють прибутковості виробників. У зв'язку з цим стає необхідним використання практичних маркетингових інструментів, важливою складовою яких є комунікативна політика та імідж компанії. Створення та підтримка позитивного корпоративного іміджу надає підприємствам фармацевтичної галузі конкурентні переваги за рахунок формування лояльності споживачів та суспільне визнання. Ефективність останнього залежить від використання науково обґрунтованих підходів до розробки та підтримки іміджу.

Мета дослідження. Вивчення напрямів формування корпоративного іміджу фармацевтичної компанії на прикладі ПрАТ «ФФ «Дарниця».